

สรุป

ระบบการศาลของไทย ได้แบ่งออกเป็นสองระบบ คือ ศาลยุติธรรมซึ่งสังกัดกระทรวงยุติธรรม และศาลทหาร ซึ่งสังกัดกระทรวงกลาโหม ต่างมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ โดยต่างเป็นอิสระซึ่งกันและกันในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลของตน เขตอำนาจของศาลยุติธรรมเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติศาลยุติธรรมได้บัญญัติไว้ ส่วนเขตอำนาจของศาลทหาร เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.2498 บัญญัติไว้ ต่างมีวิธีพิจารณาความตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ซึ่งมีความแตกต่างกันหลายประการ และสิทธิของผู้เสียหายในการฟ้องคดี สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลของคู่ความก็เป็นไปในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของศาลยุติธรรมและศาลทหาร มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้การที่จะนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.2498 มาใช้บังคับในศาลยุติธรรมจึงไม่อาจจะทำได้โดยสะดวก เช่นที่ศาลทหารนำบทบัญญัติของศาลยุติธรรมมาใช้บังคับในศาลทหาร เพราะสภาพและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางคดีในศาลทหารมีความเกี่ยวพันกับการปกครองทางกิจการทหารด้วย ซึ่งต่างกับศาลยุติธรรมที่ไม่ต้องคำนึงถึงในเรื่องเช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร และต้องนำกฎหมายของศาลทหารมาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาคดี ย่อมเกิดปัญหาบางประการ เพราะไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติที่บัญญัติไว้ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน เนื่องจากสภาพที่แท้จริงของศาลยุติธรรมไม่อาจจะมีการปฏิบัติเช่นนั้นได้ เพราะบทบัญญัติของกฎหมายศาลยุติธรรมที่บัญญัติไว้ไม่มีบทบัญญัติเช่นศาลทหาร เมื่อมีการตั้งดำเนินการพิจารณาในคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารจึงขาดสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตั้งเช่นศาลทหาร ได้ไม่มีบทบัญญัติไว้ และจากการที่ให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร จึงมีผลกระทบต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอีกด้วย ซึ่งในบางกรณีได้มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้แล้ว แต่บางกรณีก็ยังมีได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพของศาลยุติธรรม

ซึ่งเป็นศาลทหาร และก็ปล่อยให้เป็นแนวทางถือปฏิบัติด้วยความเข้าใจกันโดยอนุโลม ซึ่งจะเป็นการถูกต้องหรือไม่ก็ไม่มีการได้นำมาพิจารณากันแต่ประการใด นอกจากนี้ในบางกรณีการแก้ไขใช้วิธีการชี้แจงทางปฏิบัติ มิได้คำนึงถึงว่ากรณีเช่นนี้ควรได้กระทำให้ถูกต้อง ให้มีผลโดยสมบูรณ์ทางกฎหมายอย่างไรหรือไม่ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวผู้เขียนขอนำมากล่าวเป็นการสรุปดังนี้

การให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารนั้น เป็นการตั้งโดยอำนาจคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งถือเป็นกฎหมายใช้บังคับประชาชนทั่วไปได้ มิได้เป็นการตั้งโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายใด เพราะกฎหมายพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 มิได้มีบทบัญญัติให้มีการตั้งศาลยุติธรรมหรือศาลพลเรือนเป็นศาลทหารแต่ประการใด บัญญัติไว้เพียงให้อำนาจในการให้คืออาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมแล้วนั้นไปดำเนินการพิจารณา พิพากษาคดีที่ศาลทหาร และให้อำนาจในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลพลเรือนเป็นตุลาการศาลทหาร รวมถึงแต่งตั้งพนักงานอัยการและเจ้าศาลพลเรือนเป็นอัยการทหารและเจ้าศาลทหารเท่านั้น การเป็นศาลทหารของศาลยุติธรรมนี้เป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติ เพราะเป็นการตั้งขึ้นหลังจากมีการประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว ซึ่งตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 บัญญัติไว้ว่าเมื่อมีการประกาศใช้กฎอัยการศึก ถือว่าเป็นเวลาไม่ปกติ การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหาร ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีในเวลาไม่ปกติ ดังนั้นศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร จึงต้องดำเนินการพิจารณาตามบทบัญญัติดังกล่าวด้วย

เนื่องจากเขตอำนาจของศาลทหาร กับเขตอำนาจของศาลยุติธรรมมีความแตกต่างกัน แม้ว่าจะอาศัยการแบ่งตามเขตการปกครองเช่นเดียวกันก็ตาม เมื่อมีการให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารโดยกำหนดให้เป็นศาลมณฑลทหารบก และศาลทหารกรุงเทพ เขตอำนาจจึงควรต้องถือตามเขตอำนาจที่แท้จริงของศาลมณฑลทหารบก หรือศาลทหารกรุงเทพ มิใช่ถือตามเขตอำนาจของศาลยุติธรรมเช่นปกติที่เป็นอยู่ เพราะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 และกฎกระทรวงซึ่งแบ่งเขตมณฑลทหารบกต่าง ๆ รวมทั้งมณฑลทหารบกที่ 1 ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลทหารกรุงเทพ จึงเป็นการถูกต้อง เพราะคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารนั้น มิได้กำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้ จึงต้องถือตามเขต

อำนาจของศาลทหารที่แท้จริง เช่นเดียวกับที่ศาลทหารนั้น ๆ มีเขตอำนาจ แม้แต่หนังสือชี้แจงทางปฏิบัติที่กระทรวงกลาโหมแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบ ก็เกี่ยวกับเรื่องศาลยุติธรรมใดเป็นศาลทหาร โดยยังได้ให้ถือปฏิบัติตามที่มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งเขตพื้นที่เป็นมณฑลทหารบกต่าง ๆ หรือตามกฎหมายกระทรวงซึ่งใช้ปัจจุบันนี้เกี่ยวกับการแบ่งเขตพื้นที่มณฑลทหารบกต่าง ๆ การที่ถือปฏิบัติเรื่องเขตอำนาจตามที่ศาลยุติธรรมมีเขตอำนาจอยู่นั้นก็เนื่องจากอาจเห็นว่าเมื่อคำสั่งมีไต่กระบวนการเรื่องเขตอำนาจก็คงเป็นไปเช่นเดิม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าคำสั่งดังกล่าวให้เป็นศาลทหารใดเท่านั้นโดยเขตอำนาจคงเป็นไปตามเดิมตามที่มิใช่เขตอำนาจอยู่เพราะมีฉะนั้นแล้ว เขตอำนาจของศาลยุติธรรมซึ่งศาลเป็นศาลทหาร จะมีเขตอำนาจซ้อนกันไปหมด เพราะศาลยุติธรรมหลาย ๆ ศาลเป็นศาลมณฑลทหารหรือศาลทหารกรุงเทพ ซึ่งมีจำนวนศาลน้อยกว่ามาก เพราะมณฑลทหารหนึ่งมีศาลทหารซึ่งเป็นมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพเพียงศาลเดียวเท่านั้น ในขณะที่มณฑลทหารนั้น ๆ หรือมณฑลทหารบกที่ 1 มีศาลยุติธรรมตั้งอยู่หลายศาล แต่ผู้เขียนเห็นว่าเพื่อมิให้มีปัญหาในเรื่องนี้ จึงควรที่จะได้มีการกำหนดไว้ในคำสั่งที่ทั้งศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารไว้เลยว่า ให้เป็นศาลทหารโดยมีเขตอำนาจตามที่เป็นอย่างนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาว่าเขตอำนาจของศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารนั้นมีเขตอำนาจเช่นใดจึงถูกต้องสมบูรณ์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหลายมิใช่ถือโดยอนุโลมตามความเข้าใจ เพราะเรื่องเขตอำนาจเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการฟ้องคดี และกฎหมายทั้งของศาลยุติธรรมและศาลทหารต่างมีบทบัญญัติไว้แล้วอันถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่มีผลเกี่ยวถึงอำนาจในการพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งเกี่ยวกับคดีอีกด้วย

สำหรับองค์คณะตุลาการที่พิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารนั้น ตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้กำหนดให้มีองค์คณะ 3 นาย ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรมีองค์คณะเพียง 2 นายก็น่าจะเพียงพอในการพิจารณาพิพากษาคดี เพราะตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารนั้นล้วนแต่เป็นผู้พิพากษาซึ่งมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารได้แล้ว การที่จะให้มีองค์คณะ 3 นายดังเช่นที่มีบทบัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 นั้น เห็นว่าไม่มีความจำเป็น เพราะที่ว่าการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร มีความแตกต่างจากตุลาการศาลทหารสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งประกอบด้วยตุลาการซึ่งอาจเป็นผู้ไม่มีความรู้ทางด้านกฎหมายเลยก็ได้ถึง 2 นาย

มีเพียงตุลาการพระธรรมนูญเพียงนายเดียวนั้นที่มีความรู้ความกฎหมาย แต่ผู้พิพากษาซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารนั้น เป็นผู้ที่มีความรู้ความกฎหมายทั้งสิ้น อีกทั้งคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารหากอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม เช่นปกติแล้ว องค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีก็เพียงสองนายเท่านั้น การกำหนดคดีให้มีองค์คณะสามนายจึงเกิดข้อขัดข้องต่อศาลยุติธรรมซึ่งมีผู้พิพากษาไม่เพียงพอที่จะครบองค์คณะได้ ทั้งทั้งตุลาการสำรองรวมเป็นองค์คณะซึ่งก็หาจำต้องเป็นผู้มีความรู้ความกฎหมายไม่ การกำหนดองค์คณะเพียงสองนายน่าจะเพียงพอที่จะพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวแล้ว

การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลยุติธรรมเป็นตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารนั้น ควรได้มีการคำนึงถึงบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ด้วย เพราะตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวกำหนดว่าตุลาการพระธรรมนูญเท่านั้นที่มีอำนาจในการไต่สวนหรือสืบพยานได้แก่ปรากฏว่าตามคำสั่งที่แต่งตั้งผู้พิพากษาศาลยุติธรรมเป็นตุลาการศาลทหารนั้น กำหนดเพียงว่าให้เป็นตุลาการ ดังนั้นผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารเพียงนายเดียวจึงไม่มีอำนาจทำการไต่สวนหรือสืบพยานได้ ต่อครบองค์คณะสามนายเสมอจึงกระทำไม่ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วเป็นไปได้ยากที่จะกระทำเช่นนั้นได้ทุกคดีหรือทุกครั้งที่มีการพิจารณาคดี ฉะนั้นที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือให้เป็นไปโดยถูกต้องสมบูรณ์ คำสั่งที่แต่งตั้งตุลาการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร โดยตั้งจากผู้พิพากษาศาลยุติธรรมควรที่จะกำหนดให้ชัดเลยว่าตุลาการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับตุลาการศาลยุติธรรม ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 หรือระบุว่า ตุลาการดังกล่าวเพียงนายเดียวก็นับว่ามีอำนาจในการไต่สวนหรือสืบพยานได้ เพราะในปัจจุบันนี้ก็ได้ถือตามที่ได้มีการอนุโลมมาตั้งแต่ครั้งที่มีการให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารในครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501 แล้วว่าให้อนุโลมนั่งพิจารณาสืบพยานนายเดียวได้ ซึ่งความจริงแล้วหากมีการหักท้วงของคู่ความ ก็จำต้องปฏิบัติให้ครบองค์คณะมิฉะนั้นกระบวนการพิจารณาดังกล่าวที่ได้กระทำไปจะเป็นการไม่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งสิ้นดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวล่วงหน้าเพื่อที่จะได้ไม่เกิดข้อยุ่งยาก จึงควรกำหนดให้อำนาจไว้ตั้งแต่มีคำสั่งแต่งตั้งก็จะเป็นการเหมาะสม

เนื่องจากศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร ได้ถือตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
 ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ซึ่งมีบทบัญญัติว่าผู้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีที่อยู่ในอำนาจศาล
 ทหารในเวลาไม่ปกติต้องเฉพาะอัยการทหารเท่านั้น ซึ่งหากเป็นคดีที่ศาลทหารสังกัดกระทรวง
 กลาโหมเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีแล้วย่อมมีความเหมาะสม เพราะผู้ที่จะถูกฟ้อง เป็นผู้ที่อยู่ใน
 อำนาจศาลทหารทั้งสิ้น ซึ่งปกติจะได้แก่ทหารประจำการ ดังนั้นการที่บัญญัติให้อัยการทหารเป็น
 โจทก์ฟ้องก็เพื่อให้ไต่สวนขั้นตอนการสอบสวนก่อนแล้วว่า คดีดังกล่าวควรมีการฟ้องดำเนินคดี
 ต่อศาลทหารหรือไม่ เพื่อมิให้บุคคลอื่นมาฟ้องคดีต่อศาลทหาร อันจะต้องทำการไต่สวนก่อน ซึ่ง
 ทำให้กระทบ ระเทือนต่อเวลาของศาลทหารในการที่จะพิจารณาคดีอื่นๆให้รวดเร็ว ดังเจต
 นารมณ์ของกฎหมายที่จะให้มีการดำเนินการโดยรวดเร็วเพราะอยู่ในเวลาที่ไม่ปกติ แต่ในกรณี
 ที่ให้คดีที่อยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม อยู่ในอำนาจศาลทหาร . ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยทั่วไป
 นั้น ควรต้องพิจารณาว่ากระบวนการในชั้นต้นนั้นเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไปหรือไม่
 เพียงใด เพราะหากไม่มีการสอบสวนดำเนินคดีแล้วอัยการทหารไม่สามารถที่จะฟ้องคดีต่อ
 ศาลได้ และใน กรณีที่มีการสอบสวนส่วนคดีดังกล่าวแล้ว หากพนักงานอัยการซึ่งเป็นอัย
 การทหาร มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดีต่อศาล ก็เป็นอันร่องยุติคดีดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหา
 นั้นแล้วแต่จะมีพยานหลักฐานอันสำคัญขึ้นมาภายหลัง แต่ผู้เสียหายไม่มีอำนาจที่จะฟ้องคดีดังกล่าว
 เพื่อให้ศาลได้พิจารณาคดี ด้วยเหตุนี้ควรจะได้มีการแก้ไขในเรื่องนี้โดยกำหนดไว้ในคำสั่งที่
 ตั้งให้ศาลยุติธรรม เป็นศาลทหาร หรือในคำสั่งอื่นว่าในกรณีที่ส่วนวนคดีโดยอัยการทหารมี
 ความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้อ่านาญผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีนั้นต่อศาลได้ ทั้งนี้เพื่อให้โ
 กาศผู้เสียหายที่จะดำเนินคดีดังกล่าวด้วยความรู้สึกว่าคุณได้รับความเป็นธรรมอย่างเพียงพอ
 เช่นที่คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม

การตั้งพนักงานอัยการเป็นอัยการทหารดำเนินคดีในศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร
 นั้น คำสั่งได้ระบุไว้กว้างมาก คือ ให้พนักงานอัยการทุกคนเป็นอัยการทหารทั้งหมด เพราะใน
 คำสั่งใช้คำว่าพนักงานอัยการ ซึ่งความจริงแล้วพนักงานอัยการมิใช่ทุกคน ที่เป็นผู้ดำเนินคดีใน
 ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร ดังนั้น คำสั่งควรจะกำหนดว่า ให้พนักงานอัยการ ซึ่งดำเนินคดี
 ในศาลยุติธรรมซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นศาลทหาร เป็นอัยการทหารของศาลทหารนั้น ซึ่งจะทำให้

เกิดความชัดเจนดังเช่นที่ระบุในการแต่งตั้งศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร

ระเบียบในการสั่งคดีของพนักงานอัยการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอัยการทหารในกรณี
ที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้องแต่อัยการทหารเห็นควรสั่งไม่ฟ้องนั้น ควรที่จะไต่ถามค
ให้ชัดถึงกรณีเมื่ออัยการทหารจะมีการถอนฟ้องคดีจากศาลทหารหลังจากฟ้องคดีแล้วด้วยว่า
ให้มีผู้ใดเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน และในกรณีนี้ควรให้อ่านาญผู้เสียหายที่จะฟ้องคดี
ดังกล่าวได้ มิฉะนั้นแล้วย่อมเป็นผลเสียต่อผู้เสียหายที่ไม่มีอำนาจที่จะฟ้องคดีต่อศาลได้ เนื่อง
จากไม่มีอำนาจ

ในกรณีเกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้ต้องหาซึ่งครบกำหนดต้องขอฝากขังต่อศาลและอยู่
ในระหว่างรอคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้น ควรให้มีคำสั่งกำหนดให้ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาล
ทหาร มีอำนาจพิจารณาและรับได้ เพราะมิฉะนั้นอัยการทหารต้องฟ้องคดีไปก่อน เพื่อที่จะขอถอน
ฟ้องภายหลังเมื่อได้รับคำสั่งเด็ดขาดว่าไม่ฟ้องคดี ซึ่งเกิดความยุ่งยากที่ศาลต้องรับฟ้องคดีไว้ก่อน
แล้ว ทั้งที่ภายหลังอาจมีการขอถอนฟ้อง

ควร ใ้ให้อ่านาญอัยการทหารที่ขอให้ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหารมีคำสั่งเกี่ยวกับการ
คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่เสียไปให้กับผู้เสียหายในคดีอาญาบางข้อหา หรือตามที่ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้อ่านาญไว้เกี่ยวกับเรื่องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเพราะผู้
เสียหายจะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปฟ้องเป็นคดีใหม่ต่อศาลยุติธรรมซึ่งมีเขตอำนาจอีก

การถามจำเลยเรื่องทนายนั้น ในกรณีที่เด็กเป็นจำเลยควรที่จะได้ให้มีการถามและตั้ง
ให้เมื่อต้องกร ทั้งนี้เพื่อให้ความคุ้มครองแก่เด็กซึ่งเป็นผู้เยาว์สมควรที่จะให้ถามเฉพาะคดีที่มีอัตรา
โทษจำคุกสูง ๆ เท่านั้น

อย่างไรก็ตามการให้ศาลยุติธรรมหรือศาลพลเรือนเป็นศาลทหารนี้ อาจกล่าวได้ว่า
มีเพียงประเทศไทยเท่านั้นที่ปฏิบัติ และการให้ศาลยุติธรรม เป็นศาลทหารนี้หากจะนับระยะเวลา
แล้วในการ เป็นศาลทหารนั้น เป็นระยะเวลาอันพอสมควรในแต่ละครั้งที่มีการ ให้เป็นเช่นนั้น ดังนั้น
การแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้มีการปฏิบัติโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่คงอยู่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง
และยูเขียนเห็นว่าตราบโคที่ยังมีการปฏิบัติหรือมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากอุปรัฐบาลเป็น
โดยคณะบุคคลหนึ่งบุคคลใดแล้ว สิ่งที่จะกระทำอย่างแน่นอนนั้นคือ การให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร
พิจารณาพิพากษาคดีตามที่กำหนด และแม้จะไม่มีการกระทำปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงคณะปกครอง

แผนกกฎหมายที่มีบังคับอยู่ในปัจจุบันนี้ คือพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498
 และพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 ก็มีบทบัญญัติให้อำนาจที่จะให้มีการตั้งผู้พิพากษา
 ศาลพลเรือนเป็นตุลาการทหาร และให้มีการสั่งให้คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอยู่ใน
 อำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาอยู่แล้ว ดังนั้น จะมีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมาย
 ดังกล่าวไว้เลยว่า ให้มีอำนาจตั้งศาลยุติธรรมหรือศาลพลเรือนเป็นศาลทหาร ได้ไว้ในกฎหมาย
 ดังกล่าวย่อมเป็นการสมควร เพราะถึงอย่างไรศาลทหารสังกัดกระทรวงกลาโหม ย่อมไม่มีกำลัง
 ของเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวได้ ซึ่งหากมีการแก้ไขแล้วควรได้
 พิจารณาให้มีบทบัญญัติที่กระทำให้ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลทหาร สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณา
 คดีไปได้โดยไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ศาลยุติธรรมกับศาลทหารมีความแตกต่างกันอันจะเป็น
 การให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และควรคำนึงถึงการให้ความเป็นธรรมให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง
 ในคดีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะในกรณีที่ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหารนั้น ย่อมมีความแตก
 ต่างไปจากเจตนารมณ์บางประการของศาลทหารที่ตั้งขึ้นต่างหากจากศาลยุติธรรมที่เพื่อพิจารณา
 พิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ซึ่งมีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการ
 ปกครองบังคับบัญชาในกิจการทหาร เป็นสำคัญ จึงต้องมีกระบวนการยุติธรรมทางทหารเองเมื่อ
 จะมีการใช้บังคับกับประชาชนโดยทั่วไปจึงต้องมีการแก้ไขผ่อนคลายนางสิ่งบางประการให้
 เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของศาลที่พิจารณาพิพากษาคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการ
 ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งศาลนั้น ควรจะตัดสิทธิเฉพาะในระยะเวลาที่อยู่ใน
 สถานการณ์อันไม่ปกติโดยแท้จริงเท่านั้น และเป็นไปในช่วงเวลาจำกัด มิควรที่จะตัดสิทธิคู่ความ
 โดยห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งโดยเด็ดขาดตลอดไปด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิด
 ความเคล็ดขาดรวดเร็วและป้องกันปราบปรามการกระทำผิด เพราะผลที่เกิดขึ้นนั้นอาจไม่เป็นไป
 ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว และการให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร หากประสงค์เพียงจุดนี้จุดเดียว
 แล้วก็หาจำเป็นต้องมีการตั้งเช่นนั้นไม่เพราะ เพียงแต่มีประกาศหรือคำสั่งเพียงฉบับเดียวว่าคดีที่อยู่ใน
 อำนาจศาลยุติธรรมคดีใดบางห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วก็จะได้ผลในทำนองเดียวกันโดยไม่ต้อง
 มีการตั้งให้ศาลยุติธรรมเป็นศาลทหาร